

TIKUVCHILIK TEXNOLOGIYASIDA IPLAR BIKRLIGINING O'ZIGA XOSLIGI

**Xomedova Dilfuza
Obidovna**

*Beshariq tuman 2-son politexnikumi
Tikuvchi yo'nalishi ishlab chiqarish ta'lim ustasi*

**Tursunova
Gulnoza
Shuxratjon qizi**

*Beshariq tuman 2-son politexnikumi Tikuvchi yo'nalishi
ishlab chiqarish ta'lim ustasi*

Annotatsiya

Ip zichligi tikuv texnologiyasi sohasida hal qiluvchi rol o'ynaydi va tikilgan matolarning mustahkamligi, chidamliligi va estetik jozibadorligiga ta'sir qiladi. Ushbu maqola ip zichligining ahamiyatini o'rganadi, uning tikuv sifatiga va tikilgan mahsulotlarning umumiy ishlashiga ta'sirini o'rganadi. Ip zichligi va turli tikuv texnikasi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni o'rganib, ushbu tadqiqot tikuv texnologiyasi sohasida turli xil ip zichliklarini ajratib turadigan o'ziga xos xususiyatlarni yoritadi.

Kalit so'zlar:

Ip zichligi, tikuv texnologiyasi, tashqi ko'rinishi, mahsulotining o'ziga xos talablari, tikuvchilikning badiiyligi va hunarmandchiligi.

Kirish:

Ip zichligi tikuv texnologiyasining asosi bo'lib, tikilgan to'qimachilikning strukturaviy yaxlitligi va vizual jozibadorligini belgilaydi. Ip zichligi va tikuv texnikasi o'rtasidagi murakkab bog'liqlik ip zichligidagi o'zgarishlar tikilgan mahsulotlarning umumiy sifatiga qanday ta'sir qilishini tushunish muhimligini ta'kidlaydi. Ushbu maqola ip zichligi va uning tikuv texnologiyasi sohasiga ta'sirini yoritishga qaratilgan.

Ip zichligining ahamiyati.

Ip zichligining o'ziga xosligi uning tashqi ko'rinishi, funksionalligi va uzoq umrini o'z ichiga olgan tikuvning xususiyatlariga ta'sir qilish qobiliyatidadir. Ip zichligini sozlash orqali tikuvchilar tikuvning xususiyatlarini kiyim yoki to'qimachilik mahsulotining o'ziga xos talablariga moslashtirishi mumkin. Bundan tashqari, ipning zichligi kiyimning umumiy estetik jozibadorligini aniqlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi, tikuvning burishishi, tikuvning sirpanishi va tikuvning ko'rinishi kabi omillarga ta'sir qiladi.

Ip zichligi tikuvchilik san'ati va ilm-fanida asosiy element bo'lib xizmat qiladi, uning ahamiyati oddiy konstruktiv mulohazalar doirasidan tashqariga chiqadi. Iplar zichligining nozik jihatlari tikuvchilikning badiiyligi va hunarmandchiligi bilan chuqur bog'langan bo'lib, tikuvning nafaqat jismoniy xususiyatlariga, balki tayyor kiyimning vizual ta'siriga va teginish tajribasiga ham ta'sir qiladi. Ip zichligining tikuv sifatiga

qo'shgan asosiy hissalaridan biri uning tikilgan to'qimachilikning chidamliligi va uzoq umrini oshirishdagi rolidir. Yuqori ip zichligi kattaroq stress va zo'riqishlarga bardosh bera oladigan mahkam o'ralgan tikuvga olib keladi va bu uni tashqi kiyim, qoplama yoki aksessuarlar kabi mustahkam qurilishni talab qiladigan ilovalar uchun ideal qiladi. Bu kuchaygan mustahkamlik, ayniqsa, kiyim-kechakning juda eskirgan joylarida qimmatli bo'lib, hatto takroriy foydalanish va yuvishda ham tikuvlarning buzilmasligini ta'minlaydi. Aksincha, pastroq ip zichligi, birinchi navbatda, moslashuvchanlik va egiluvchanlik nuqtai nazaridan turli xil afzalliklarni taklif qiladi. Ip zichligi past bo'lgan matolar ko'proq egiluvchanlik va suyuqlikni namoyish etadi, bu esa kiyimning estetik jozibasini oshiradigan nafis burmalar va yumshoq konturlarga imkon beradi. Bu sifat, ayniqsa, qattiq tikuv umumiy dizaynni buzishi mumkin bo'lgan siluetlari yoki nozik matolari bo'lgan kiyimlarda ma'qul. Tikuv loyihalarida tikuvning jismoniy xususiyatlaridan tashqari, ip zichligi ham uyg'un va sayqallangan qoplamaga erishishda muhim rol o'ynaydi. Ip zichligini sinchkovlik bilan tanlash tikuv chizig'i bo'ylab ortiqcha mato to'planishi yoki tikuv iplari mato qatlamlarini mahkam ushlay olmaganida yuzaga keladigan tikuvning sirpanishi kabi keng tarqalgan muammolarni engillashtirishi mumkin. Ip zichligini mato turiga va tikuv texnikasiga moslashtirib, tikuvchilar silliq, tekis tikuvlarga erishishlari mumkin, bu esa kiyimning umumiy ko'rinishiga hissa qo'shadi. Bundan tashqari, ipning zichligi kiyimning teginish tajribasiga hissa qo'shadi, bu uning teriga qanday ta'sir qilishiga va uning tanaga qanday yopishishiga ta'sir qiladi. Optimal ip zichligiga ega bo'lgan matolar tuzilish va yumshoqlikning yoqimli muvozanatini namoyish etadi, chidamlilikni yo'qotmasdan qulaylikni oshiradi. Ip zichligining bu hissiy jihati nafaqat nafis ko'rinadigan, balki kiyinish uchun hashamatli bo'ladigan kiyimlarni yaratishda uning ahamiyatini ta'kidlaydi. Aslini olganda, tikuv texnologiyasida ip zichligining ahamiyati uning texnik funksiyasidan yuqori bo'lib, badiiylik, funksionallik va taktil estetika jihatlarini qamrab oladi. Ip zichligini mato turi, tikuv texnikasi va dizayn niyati bilan muvozanatlash san'atini egallagan tikuvchilar ijodiy imkoniyatlar olamini ochadilar, bu erda har bir tikuv aniqlik, mahorat va detallarga e'tibor berishdan dalolat beradi. Tikuvchilik mukammalligining asosi sifatida ip zichligi to'qimachilik ishlab chiqarish landshaftini shakllantirishda davom etmoqda, kiyimlarni sifat, uzoq umr va abadiy go'zallik bilan boyitadi.

Ip zichligining tikuv sifatiga ta'siri.

Ip zichligi va tikuv sifati o'rtasidagi bog'liqlik ko'p qirrali bo'lib, ip zichligidagi o'zgarishlar tikuvlarning mahkamligi, tekisligi va silliqligiga ta'sir qiladi. Yuqori ip zichligi yanada xavfsiz va bir xil tikuvlarga hissa qo'shishi mumkin, bu tikuvning ishdan chiqishi yoki echilishi ehtimolini kamaytiradi. Bundan farqli o'laroq, ip zichligi pastroq bo'shashgan tikuvlarga olib kelishi mumkin, bu esa yaxshi moslashuvchanlikni ta'minlaydi, ammo shikastlanishga ko'proq moyil bo'lishi mumkin.

Bundan tashqari, ip zichligini tanlash qulflangan tikuv, zanjirli tikuv va overlok tikuv kabi maxsus tikuv usullarining ishlashiga ta'sir qilishi mumkin. Har bir tikuv texnikasi ipning zichligi bilan o'ziga xos tarzda o'zaro ta'sir qiladi, natijada tikuvning mustahkamligi, cho'zilishi va ko'rinishiga ta'sir qiladi. Ushbu o'zaro ta'sirlarni tushunish optimal tikuv sifati va funksionalligiga erishish uchun juda muhimdir.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, ip zichligi tikuv texnologiyasi sohasida hal qiluvchi omil bo'lib, tikilgan to'qimachilikning sifati va ishlashiga katta ta'sir ko'rsatadi. Turli xil iplar zichligining o'ziga xos xususiyatlarini va ularning tikuv texnikasiga ta'sirini baholagan holda, amaliyotchilar o'zlarining tikilgan mahsulotlarining mahoratini va chidamliligini oshirish uchun ip zichligi kuchidan foydalanishlari mumkin. Tikuvchilik san'ati va ilmi rivojlanishda davom etar ekan, ip zichligining roli to'qimachilik ishlab chiqarishidagi innovatsiyalar va mukammallikning asosi bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sh.R. Marasulov. Paxta va kimyoviy tolalarni yigrish. 2015.-214-222 b.
2. N.G.Abbasova, B.B.Axmedov, Sh.M.Maxkamova, T.A.Ochilov. Yengil sanoat mahsulotlari materialshunosligi. 2016.-30-38 b.
3. I.G.Borzunov, K.I.Badalov, V.G.Goncharov, T.A.Duginova, N.I.Shilova. Pryadenie xlopka i ximicheskix volokon. 2016.-238-248 b.
4. FomchenkovaL.N.Shveynyeniitkinaotechestvennomtymke// Tekstilnaya promyshlennost. -2015. № 4.-b. 28-33. 005.95/96